

stout, dat, wat de omzetting der geesten betreft, die in de laatste 25 jaar waarneembaar is, aan de Vrije Universiteit het leeuwenaandeel moet worden toegekend. En het sterkst van alles is wel, dat, waar we voorheen met hoongelach werden begroet, nu reeds twee onzer mannen, Dr. Woltjer en Dr. Bavinck, geëerd zijn door hun benoeming tot lid van de Koninklijke Academie van Wetenschappen.

Die herinnering werkt bezielend. Gaat men op de wijze der statistiek aan 't werk, dan zou men kunnen rekenen op deze wijze: In dertig jaar wat de hoogleeraren betreft van 4 op 12 gekomen, dat is driemaal zooveel; dus zouden we, na 30 nieuwe jaren, op $3 \times 12 = 36$ hoogleeraren mogen hopen. Maar de groei gaat zoo niet; in de eerste jaren is hij het snelst; doch blijft het groeien in dezelfde verhouding, dan mogen we, na een tweede periode van 25 jaren, toch wel het aantal hoogleeraren op 20 stellen en het aantal studenten op 300.

En wat ons budget betreft, broeders en zusters, zorgt, dat het over 25 jaar de anderhalve ton te boven gaat.

Terugziende op al wat achter ons ligt, kan in ons hart dan ook geen andere toon dan die van dank plaats vinden, en bij ons allen is het: Loof den Heere, mijne ziele, en al wat binnen in mij is, Zijnen heiligen Naam!"

En welke was nu de wind, die van Boven in ons scheepken blies; wat wilden we; wat was onze roeping en de taak, die we ons in 1880 voorstelden? Dit: 1°. op te komen voor de souveriniteit Gods in de wetenschap; en 2°. voor de souveriniteit in eigen kring van de wetenschap zelve.

Om met het laatste te beginnen: Voor den bouw was plaats op onze erve noodig, en om die plaats te veroveren, hadden we met drie machten te kampen: 1e met het monopolie der Wetenschap; 2e met de albemoeiing van den Staat, en 3e met een onjuiste pretentie van de Kerk.

In die dagen was het monopolie van de wetenschap in ons land absoluut. Uit Duitschland was hier de professorale hoogheid binnengekomen; de Universiteit achtte zich geroepen, over den geest van het volk te heerschen. Voor de decreten, die in den naam der wetenschap werden opgelegd, hadden allen te bukken; en wie niet tot den bepaalden kring van de mannen der wetenschap werd gerekend, miste tot meespreken recht.

En nu monopoliseerde men de wetenschap voor één richting, voor één streven; alle vacatures b.v. waren voor belijders der